מבוא לכלכלה

פרק 15 - בנקים וכמות הכסף

תוכן העניינים

1. כללי 1

בנקים וכמות הכסף:

שאלות:

1) להלן נתונים על המערכת הבנקאית:
בסיס הכסף – 5,000.
מזומן בידי הציבור – 3,000.
יחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש – 0.25.

מכאן ניתן להסיק, כי:

א. כמות הכסף במשק היא 11,000 ₪.

ב. כמות הכסף במשק היא 8,000 ₪.

ג. ההלוואות במשק הן 5,000 ₪.

2) להלן נתונים על המערכת הבנקאית:
בסיס הכסף – 5,000.
הלוואות – 4,000.
יחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש – 0.20.

מכאן ניתן להסיק, כי:

א. כמות הכסף במשק היא 11,000 ₪.

ב. כמות הכסף במשק היא 9,000 ₪.

ג. הרזרבה היא 2,000 ₪.

ד. לא ניתן לומר בוודאות מה כמות הכסף ללא נתונים נוספים.

3) הרזרבות של הבנקים המסחריים הן 4,500 ש"ח, ופיקדונות העו"ש בסך של 9,000 ₪. ידוע כי הבנקים תמיד עומדים ביחס הרזרבה הדרוש.
פדיון של אג"ח ע"י הבנק המרכזי יצר עירוי חיצוני חיובי בסך 1,500 ₪.
כתוצאה מכך:

א. כמות הכסף לא תשתנה.

ב. כמות הכסף תגדל ב-3,000 ₪.

ג. סכום ההלוואות של הבנקים לציבור יגדל ב-3,000 ₪.

ד. סכום ההלוואות של הבנקים לציבור יקטן.

ה. בסיס הכסף לא ישתנה.

4) נתונים שני משקים זהים, בהם יחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש = 0.25.
ידוע כי הבנקים תמיד עומדים ביחס הרזרבה הדרוש. בשני המשקים, הממשלה קנתה אג"ח מהציבור בסך 1,000. במשק א', הציבור הפקיד את כל הסכום בחשבון העו"ש. במשק ב', הציבור החליט להגדיל אחזקותיו במזומן ב-200.
להלן מספר טענות:

א. כמות הכסף תגדל באותה מידה בשני המשקים.

ב. בסיס הכסף יגדל באותה מידה בשני המשקים.

ג. ההלוואות תגדלנה באותה מידה בשני המשקים.

ד. כמות הכסף תהיה גדולה יותר ב-600 במשק א'.

ה. טענות ב' וד' נכונות.

5) במערכת הבנקאות של משק ידועים הנתונים הבאים:
כמות הכסף היא 2,500 ויחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש הוא 0.25.
כמו כן, ידוע שהציבור במשק מעוניין תמיד לשמור 4 ₪ בפיקדונות העו"ש, על כל 1 ₪ מזומן שבידיו. מכאן ש:

א. בסיס הכסף הוא 1,200.

ב. רזרבות הבנקים הן 625.

ג. ההלוואות לציבור הן 2,000.

ד. פיקדונות העו"ש הם 2,000.

ה. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

6) הבנק המרכזי החליט להגדיל את יחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש פי שתיים.
מכאן ש:

א. בסיס הכסף יגדל.

ב. רזרבות הבנקים תקטנה.

ג. ההלוואות לציבור יקטנו.

ד. כמות הכסף תקטן ביותר מפי שתיים.

ה. כמות הכסף תקטן פי שתיים.

7) נתון כי:
- הבנק המרכזי הגדיל פי 2 את יחס הרזרבה.
- חל עירוי חיצוני חיובי שהגדיל פי 2 את הרזרבות של הבנקים.
כתוצאה מכך:

א. כמות הכסף לא תשתנה.

ב. כמות הכסף תגדל.

ג. בסיס הכסף לא ישתנה.

ד. סכום ההלוואות של הבנקים לציבור לא ישתנה.

8) יחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש הוא 0.25. הציבור הגדיל את המזומן שבידיו ב-500 ₪ והבנק המרכזי קנה אג"ח מהציבור ב-1,000 ₪. כתוצאה מכך:

א. כמות הכסף תגדל ב-2,500 ₪.

ב. בסיס הכסף יגדל ב-1,500 ₪.

ג. פיקדונות העו"ש לא ישתנו.

ד. רזרבות הבנקים יגדלו ב-1,000 ₪.

ה. טענות א' וב' נכונות.

9) יחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש הוא 0.2. הציבור הקטין את אחזקותיו במזומן ב-500 ₪. הבנק המרכזי מעוניין לשמור על כמות כסף קבועה. לשם כך עליו:

א. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 400 ₪.

ב. למכור אג"ח לציבור בסך 400 ₪.

ג. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 500 ₪.

ד. למכור אג"ח לציבור בסך 500 ₪.

ה. להקטין את יחס הרזרבה בשיעור מסוים.

10) יחס הרזרבה כנגד פקדונות עו"ש 0.25. עקב הירידה במספר בתי העסק המקבלים המחאות (צ'קים), הציבור הגדיל את אחזקותיו במזומן ב-1,000 ₪. הבנק המרכזי מעוניין לשמור על כמות כסף קבועה. לשם כך עליו:

א. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 750 ₪.

ב. למכור אג"ח לציבור בסך 1,000 ₪.

ג. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 1,000 ₪.

ד. למכור אג"ח לציבור בסך 750 ₪.

ה. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

11) יחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש הוא 0.5. עקב הגידול במספר בתי העסק המכבדים כרטיסי אשראי, הציבור הפקיד בבנק 8,000 והקטין אחזקותיו במזומן. הבנק המרכזי מעוניין לשמור על כמות כסף קבועה. לשם כך עליו:

א. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 4,000 ₪.

ב. למכור אג"ח לציבור בסך 8,000 ₪.

ג. למכור אג"ח לציבור בסך 4,000 ₪.

ד. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 8,000 ₪.

ה. להקטין את יחס הרזרבה בשיעור מסוים.

12) יחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש הוא 0.4. הציבור החליט להגדיל את אחזקותיו במזומן ב-1500 ₪. הבנק המרכזי מעוניין לשמור על כמות כסף קבועה. לשם כך עליו:

א. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 1500 ₪.

ב. למכור אג"ח לציבור בסך 1500 ₪.

ג. לרכוש אג"ח מהציבור בסך 900 ₪.

ד. למכור אג"ח לציבור בסך 900 ₪.

ה. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

13) ידועים הנתונים הבאים: יחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש - 0.25.
הרזרבות של הבנקים 5,000 ₪. ידוע שהציבור מחזיק כמות מזומן קבועה.
כתוצאה מפדיון של אג"ח, חל עירוי חיצוני חיובי בסך 3000 ₪.
הבנק המרכזי מעוניין לשמור על כמות הכסף קבועה ע"י קביעת יחס רזרבה חדש. יחס הרזרבה הרצוי החדש יהיה:

א. אין צורך בשינוי יחס הרזרבה.

ב. 0.4.

ג. 0.5.

ד. 0.6.

ה. 0.33.

14) להלן נתונים על מערכת הבנקאות במשק: יחס הרזרבה כנגד פיקדונות עו"ש - 0.25. הציבור נוהג להחזיק 1 ₪ במזומן על כל 4 ₪ בעובר ושב.
כעת הממשלה פודה אג"ח מן הציבור בסך 1,000. מה יקרה לכמות הכסף?

א. תגדל ב-4000.

ב. תגדל ב-2500.

ג. תקטן ב-4000.

ד. ההלוואות לציבור תגדלנה ב-1,000.

15) להלן נתונים על מערכת הבנקאות במשק:
נתון כי יחס הרזרבה הוא 0.25, והציבור נוהג להחזיק תמיד 2 ₪ בחשבון עו"ש לכל 1 ₪ שהוא מחזיק במזומן.
הבנק המרכזי מכר לציבור אג"ח בסך 120 מיליון ₪. כתוצאה מכך:

א. כמות הכסף תקטן ב-120 מיליון ₪.

ב. המזומן בידי הציבור יקטן ב-80 מיליון ₪.

ג. הרזרבות של הבנקים יקטנו ב-120 מיליון ₪.

ד. ההלוואות של הבנקים לציבור יקטנו ב-60 מיליון ₪.

ה. כל התשובות לעיל אינן נכונות.

16) להלן נתונים הידועים על מערכת הבנקאות:
כמות הכסף שווה ל-100,000 ₪. בסיס הכסף 40,000 ₪.
יחס הרזרבה המינימלי כנגד פיקדונות עו"ש 0.2.
מכאן ניתן להסיק, כי:

א. ההלוואות של הבנקים לציבור הן בסך של 50,000 ₪.
ב. הרזרבות של הבנקים הן בסך של 30,000 ₪.
ג. המזומן שבידי הציבור שווה ל-25,000 ₪.
ד. פקדונות עו"ש הם 80,000 ₪.

17) להלן נתונים על מערכת הבנקאות במשק:
יחס הרזרבה הוא 0.25, והציבור נוהג להחזיק תמיד יחס קבוע בין חשבון עו"ש למזומן שהוא מחזיק בידיו. הרזרבה של הבנקים 500 מיליון ₪ ובסיס הכסף הוא 1500 מיליון ₪. הבנק המרכזי מכר לציבור אג"ח בסך 1200 מיליון ₪.
כתוצאה מכך:

א. כמות הכסף תגדל ב-2400 מיליון ₪.
ב. המזומן בידי הציבור יקטן ב-1,000 מיליון ₪.
ג. הרזרבות של הבנקים יקטנו ב-1200 מיליון ₪.
ד. ההלוואות של הבנקים לציבור יקטנו ב-600 מיליון ₪.
ה. כל התשובות לעיל אינן נכונות.

תשובות סופיות:

1) א'	**2)** ב'	**3)** ב'	**4)** ה	**5)** ד'	**6)** ג'	**7)** א'
8) א'	**9)** ב'	**10)** א'	**11)** ג'	**12)** ג'	**13)** ב'	**14)** ב'
15) ב'	**16)** ג'	**17)** ה				